

شست دوراهی‌ها

محمد پیوندی، کارگردان برنامه از سرگذشت

در پاسخ به این سوال که در سال‌های اخیر برنامه‌هایی که بر محور تجربه‌گویی مهمانانش استوار است، تعدادشان بیشتر شده، از برنامه ساساقه ماه عسل بگیر تا زندگی پس از زندگی و... «ازسرگذشت» چه تفاوت‌ها و نوآوری‌هایی دارد تا همچنان بتواند مخاطبان را با این سبک برنامه‌ها همراه کند؟ به جام جم می‌گوید: در تمام این سال‌ها ما در رسانه شاهد برنامه‌های قصه محور و روایت محور بودیم و نمونه بارز آن ماه عسل است و ... با توجه به تجربه خودم در این سال‌های برنامه‌سازی باید بگویم که برنامه از سرگذشت در این زمینه تفاوت بسیار عمده‌ای نسبت به دیگر برنامه‌ها دارد، چرا که ما در روایت قصه‌های مان جهان بینی و نگاهی را از بیرون جاری می‌کنیم تا دریچه تازه‌ای را برای مخاطبان مان باز کنیم. ضمن این‌که در هر قصه مخاطبان سلیق خودشان را دارند و از این منظر نگاه از سرگذشت نسبت به روایت قصه‌ها متفاوت‌تر است، چون یک نگاه و جهان بینی را در آن دخیل کردیم که نماینده یک نگاه مخاطب است و سوالات آنها را پاسخ می‌دهد.

وی ادامه می‌دهد: از سوی دیگر ما به واسطه انتخاب سوزه‌ها یک کنش را وارد جهان بینی می‌کنیم که به دنبال آن مخاطب عکس‌العملی متفاوت خواهد داشت که از نگاه خودش قصه را تحلیل خواهد کرد. بنابراین این نوع روایت از زندگی منجر به تازه شدن یک نگاه خواهد شد که جریان خواهد داشت. در مجموع ما سعی می‌کنیم جهان بینی را وارد مضمون قصه کنیم تا مخاطبان بر مبنای برداشت خودشان، تحلیل کنند.

این کارگردان در پاسخ به این سوال که چون قصه شب اول تا شب دوم ادامه پیدا کرد، آیا این روند برنامه است یا در بیشتر برنامه در هر قسمت شاهد یک قصه مستقل هستیم، توضیح می‌دهد: بله، ما روایت قصه را از شب اول شروع کردیم و در شب دوم مخاطبان با حضور یک مهمان دیگر روایت را شاهد بودند که این سبک در روایت قصه‌ها، جدید و نو است و برای مخاطبان هم تازگی دارد.

وی درباره ملاک‌هایی که برای انتخاب مهمان برنامه دارند، بیان می‌کند: وقتی برنامه‌تم نداشته باشد، طبیعی است کار ساده‌تر می‌شود اما وقتی قرار است شما روایتگر تجربه‌های خاص از قصه زندگی آدم‌ها باشید، بنابراین کارتان سخت‌تر می‌شود، چرا که باید چهره‌هایی انتخاب شود که قصه‌های‌شان با حال و هوای کار همخوانی داشته باشد. تاریخ، کرلا و عاشورا قصه دوراهی‌ها و رفت و برگشت‌ها را به ما یادآوری می‌کند و همین یعنی یک تیت‌ر دراماتیک که به ما سر فصل می‌دهد که چطور مهمانان را عزیزان برای اعتمادشان به بنده تشکر کنم. حتما کار با تیم‌های خوب و کاربلد تاثیر بسیاری در این سال‌ها برابم داشته و تجربیات خوبی به دست آوردم. عنوان مشاوه هنری در برنامه از سرگذشت، بسیار باارزش است و تلاش کردم در کنار دوست و رفیق قدیمی، محسن نجفی تهیه کننده برنامه، فضای جدید و متفاوتی را در برنامه‌سازی مناسبی ارائه کنیم که امیدوارم مخاطب هم ارتباط برقرار کند.

۱] برنامه از سرگذشت نسبت به آثار اخیر شما فضای متفاوتی دارد. یک برنامه مناسبی است که اساس آن بر بیان تجربه‌های مهمانان استوار است. تجربه این تفاوت‌ها چقدر در انتخاب‌های‌تان تاثیر دارد؟

برنامه از سرگذشت نتیجه تلاش گروه خوب و حرفه‌ای برنامه است و من هم به عنوان مشاور کنار دوستان تلاش کردم تا بهترین اتفاق بیفتد. این فرم و محتوا کار جدیدی است که در قالب گفت‌وگو و داستان ارائه می‌شود. یک شنونده که تلاش شده چهره شناخته‌شده‌ای باشد هم حضور دارد. احساس کردیم محرم و ایام شهادت اباعبد... بهترین فرصت برای شنیدن غصه‌ها و قصه‌های مردم است و دلیل

انتخاب مهمانان هم دوراهی‌های زندگی است که شاید خیلی‌ها دچارش شده باشند و دلیل حضور مهمان شناخته‌شده هم فراگرفتن در همان شرایط داستانی است که روایت شده. با راهکاری که او ارائه می‌دهد حتما مخاطب هم می‌تواند خودش را جای مهمان برنامه

انتخاب کنیم؛ یعنی سراغ قصه‌های دوراهی برویم و همین کار را سخت‌تر می‌کند و در عین حال چالش‌هایش جذاب‌تر خواهد شد. بنابراین باید سراغ آدم‌هایی می‌رفتیم که چنین سکانس‌هایی در زندگی‌شان وجود داشت که بین دو راهی‌هایی قرار داشتند که باید از میان دو مسیر یک راه را انتخاب می‌کردند. از سوی دیگر ما باید مهمان شب دوم بعد از سوزه شب اول را باید به گونه‌ای انتخاب می‌کردیم که حرفی برای گفتن یا قرابتی داشته باشد. همین موضوع هم کار ما را سخت‌تر می‌کرد، چرا که باید هم نخ تسبیح مهمانان به درستی حفظ می‌شد و هم مراقب سلیقه مخاطب بودیم و مفاهیم به درستی انتقال داده شود.

پیوندی در پاسخ به این سوال که چهره‌هایی مثل بهروز افخمی که در برنامه حاضری می‌شوند قرار است چه مشارکتی در طرح قصه داشته باشند؟ چه جایگاهی در این ساختار دارند؟ و این‌که آیا قرار است حضور چهره‌ها به بیشتر دیده شدن این افراد (مثلا ساخت اثر نمایشی از زندگی‌شان) بینجامد؟ عنوان می‌کند: ما بعد از حضور سرهنگ ثریا در برنامه یا همان خانم ثریا عبدالهیان که قصه به شدت دراماتیکی در زندگی داشته است و از زندگی او یک فیلم سینمایی هم تولید و در جشنواره سال گذشته به نمایش درآمد، تصمیم گرفتیم برای مهمان دوم سراغ چهره‌ای برویم

بگذارد و تصمیم بگیرد کدام راه را انتخاب کند.

۲] برنامه شما با حضور مهمان کارش را آغاز کرد که در این مدت بیش از گذشته در کانون توجه قرار گرفته‌است. از این حیث نگاه مشاور هنری بر چیدمان مهمانان و حفظ جذابیت در طول برنامه هم موثر است؟

حتما سرهنگ‌ثریا و زندگی‌ای که ایشان تجربه کردند برای هر برنامه‌ساز یا فیلم‌سازی که دغدغه دارد مهم است. در هر برنامه گفت‌وگومحوری که تولید می‌شود حتما تیم برنامه‌ساز چیدمان مهمانان را براساس شرایط و زمان انتخاب می‌کند. به‌نظرم در بهترین زمان ممکن این اتفاق افتاد و خانم عبداللهی داستان‌شان را روایت کردند. درحالی‌که رجوی و فرقه متنجوش در ارتباطا در حال گفت‌وگو برای دموگراسی و آزادی هستند می‌شنویم که سرهنگ‌ثریا چگونه از جنایات این گروهک مغضوب مردم ایران پرده برمی‌دارد. حتما این انتخاب ناشی از هوش بالای تیم برنامه‌ساز است.

۳] با توجه به برنامه‌های قبلی که داشتید، با مهمانان ویژه‌ای که از جنس مردم هستند آشنا بودید. این تجربه چقدر در طراحی هنری این برنامه به کارتان آمد و نیازمند لحاظ کردن چه ویژگی‌هایی در برنامه است؟

حتما تجربه گذشته باعث می‌شود در مواجهه با چنین برنامه‌ای که از جنس مردم است راحت‌تر برخورد کنید؛ ولی هر برنامه یا هر داستان نوع پرداخت متفاوتی دارد. بازهم تکرار می‌کنم شرایط، زمان و محتوایی که با آن دیگرر هستیم نسبت به دیگر برنامه‌هایی که کار کردیم متفاوت است

که سینما را خوب می‌شناسد و تحلیل درستی از قصه‌ها دارد. به همین دلیل به بهروز افخمی رسیدیم که نسبت به تاریخ اسلام و عاشورا هم تبحر خاصی دارد و هم اطلاعاتش کافی است. بنابراین سعی کردیم مهمان بعدی که کاملا شنونده بخشی دیگر از روایت قصه زندگی مهمان اول است، قرابت وجود داشته باشد تا بتوانیم مسیر را به درستی طی کنیم. این کارگردان در پاسخ به این سوال که شما کارتان را به یک مجری جوان سپردید، با این‌که لزوم معرفی چهره‌های تازه حس می‌شد نگران نبودید مخاطبان ارتباط برقرار نکنند؟ چرا ایشان را انتخاب کردید؟ می‌افزاید:

برای انتخاب مجری ملاک‌های زیادی داشتیم که مهمترین موردی که برایمان اهمیت داشت این بود که سراغ مجری برویم که مردم خیلی از او ذهنیت اجرا نداشته باشند. وقتی مردم چهره یک مجری را در برنامه تلویزیونی می‌بینند، مرتب درباره او تحلیل دارند، به همین دلیل ما می‌خواستیم دنبال چهره جوانی باشیم که برای مخاطبان در برنامه باورپذیر باشد و پرباشان قابل لمس. وی تاکید می‌کند: وقتی ما برنامه از سرگذشت را می‌ساختیم خودمان را به عنوان یک مخاطب در نظر می‌گرفتیم تا بتوانیم از نگاه مخاطب به برنامه نگاه کرده و آن را تحلیل کنیم. به همین دلیل سعی کرده‌ایم تمام بخش‌های برنامه برای مخاطبان قابل لمس باشد و بتوانند ارتباط خوبی برقرار کنند. در مجموع کار مناسبی ساختن کار سختی است و باید حال و هوای برنامه با مخاطبان همخوانی داشته باشد. به همین دلیل ساختن برنامه ویژه ایام محرم و صفر هم از این قاعده مستثنای نیست و ما هم در برنامه از سرگذشت سعی کرده‌ایم روایت قصه‌ها با اتمسفر ایام این همخوانی داشته باشد و با این‌که برنامه روایت محور است اما قصه‌ها و مهمانان برای مخاطبان چالش برانگیز باشد تا آنها بعد از برنامه هم به فکر وا داشته شوند.

تاثیر عمیق سرگذشت‌ها

پیوندی می‌گوید: خوشبختانه واکنش مخاطبان تا امروز مثبت بوده و تحلیل‌ها، انتخاب سوزه‌ها، دکوپاژ سینمایی که برای کار دارد و نخ تسبیح میان مهمان قصه اول و مهمان قصه دوم و ... را تلاش کرده‌ایم به درستی سر جای‌شان قرار بگیرد. محسن نجفی، تهیه‌کننده هم با دقت و وسواس زیاد تلاش می‌کند تا برنامه همانی باشد که مخاطبان می‌خواهند. در مجموع من از همه گروه که شبانه‌روز تلاش می‌کنند تا برنامه به بهترین شکل روانه آنتن شود، قدردانی می‌کنم. امیدوارم در این ماه عزیز تاثیرات عمیق از سرگذشت آدم‌هایی که بر سر دوراهی بوده‌اند و در این برنامه روایت می‌شود را برای مخاطبان باقی بگذاریم و مخاطبان به نیکی از آن یاد کنند.

و باید بر اساس موقعیت کنونی در موردش تصمیم بگیریم. اینجا ما باید نقطه وصل بین روایت مردم و زندگی اباعبد... و خاندان مکرمش را پیدا می‌کردیم و داستان را به سمتی می‌بردیم که هم عظمت و بزرگی خاندان اباعبد... به‌خوبی ارائه شود، هم از واقعه عاشورا عبرت بگیریم و هم داستان مهمان مان را به نتیجه برسانیم که بسیار در نوع خودش سخت و البته برای تیم برنامه‌ساز چالش جذابی بود. **۴] اگر اشتباه نکنیم مخاطبان ابتدا شما را با کار موسیقی شناختند. آشنایی با ریتم و این هنر تا چه اندازه بر کار هنری تصویر تاثیرگذار است و شما را به عنوان مشاور هنری در این برنامه یاری می‌دهد؟** کار تخصصی خودم موسیقی بوده و سال‌ها کار موسیقایی انجام دادم. امروز ما مدیون بودن در این فضا و شناخت ریتم‌ها و ملودی‌های بومی و محلی و ساختار موسیقی مردمی می‌دانم. حتما شناخت ضرباهنگ نه در برنامه‌سازی بلکه در زندگی معمولی آدم‌ها هم می‌تواند تاثیرگذار باشد. هنر یک عنوان نیست که تقدیم کسی کنید. حتما نیاز به شناخت، آگاهی و دانستن بسیاری از مطالب در تمام شاخه‌های فرهنگی و هنری دارد. امیدوارم در انتخاب برنامه‌هایمان فاکتور مورد توجه قرار بگیرد و کارها را دست کسانی بسازند که شناخت کافی دارند. در بعضی برنامه‌ها شاهد آن هستیم که برنامه‌ساز تجربه هنری ندارد و مشغول تولید محتوا برای مردم است که می‌تواند در درازمدت باعث کم‌شدن مخاطب یا نشان دادن مسیر اشتباه به مخاطب شود. مثل یک معلم ریاضی که اصلا ریاضی بلد نیست و فقط عنوان معلم را یک می‌کشد. این هم یک درد دل از آدمی که خودش همچنان مشغول یادگیری است!

نما

کیوارکد را اسکن کنید

نوای عاشقی محرم

حال و هوای برنامه «از سرگذشت» کاملا حسینی است و یکی از قاب‌های آن زیر یک کلاهخود است که ابتدای برنامه روایت را ارائه می‌کند. به‌تازگی کلیپی با صدای علی قلیچ، ترانه مجید تال و تنظیم حسن بابا منتشر شده که حال و هوای امام حسینی برنامه را بیان می‌کند. این کلیپ که با ترانه «حسین، دعای مستجاب مادر، من از تو بگذرم کجا برم» شروع می‌شود، توانسته صدای همه آنهایی باشد که دل در گرو امام حسین(ع) دارند.

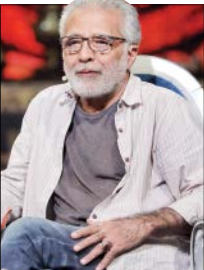
چهره

مهمان‌های خاص «از سرگذشت»

از نقاط جذاب برنامه «از سرگذشت» حضور چهره‌های مختلف در قامت مهمان است؛ یعنی علاوه بر حضور افرادی که مسیرشان از یک جایی به بعد دستخوش تغییر شده، برخی چهره‌ها هم حضور دارند که در قسمت اول در دکور دیگری می‌نشینند و روایت سرنوشت مهمان اول را نگاه می‌کنند. در این مدت مهمانانی مثل بهروز افخمی، کارگردان و عبدالرضا هاللی، مداح در برنامه حاضر شدند تا روایت تغییر آدم‌ها را بشنوند. در شب نخست، آدمی از متن جامعه، قصه‌اش را روایت می‌کند؛ قصه‌ای که در پایان برنامه به یک دوراهی مهم و سرنوشت‌ساز می‌رسد. در شب دوم از هر قصه‌ه، مهمانی چهره از حوزه‌های مختلف موسیقی، سینما، سیاست، ورزش، مداحی و... روی صندلی مهمان می‌نشینند تا در گام نخست، گزیده‌ای از قصه شب قبل را ببینند و بعد درباره آن صحبت کند. چالش اصلی مهمانان شب اول، جایی است که آدم‌ها در موقعیتی به اسم دوراهی قرار می‌گیرند. برنامه از سرنوشت با انتخاب این دو گروه مهمان، تلاش کرده روایت زندگی افراد معمولی را در کنار قصه حضور چهره‌ها به مخاطب ارائه کند.

کیوارکد را اسکن کنید

روایت رضایی که حسینی شد

برنامه «از سرگذشت» در تمام قسمت‌های خود تلاش کرده روایتی متفاوت از افراد کف جامعه را ارائه کند که هرکدام به دلیلی مسیر زندگی‌شان عوض شده است. در قسمت پنجم این برنامه حاج عبدالرضا هلالی، همراه داستان رضا؛ داستانی که با فرار از تعزیه آغاز می‌شد و ادامه پیدا می‌کرد. این قسمت که متمرکز بر عنوان امام حسین ناجی ته خطی‌ها بود، روایت فردی به نام رضاست که بعد از غرق شدن در دنیای اعتیاد به واسطه یک تعزیه به سمت امام حسین(ع) کشیده می‌شود. هلالی، مداح معروف هم که مهمان این برنامه بود در توصیف تغییر مسیر شخصیت رضا، این‌طور گفت که امام حسین(ع) خرابه‌آبادکن است. هلالی پیش از این هم بعد از این‌که طی دو سال در خفا برای ترک اعتیاد رایگان معنادان تلاش کرد، فراخوان داد تا هر فرد معتادی را که به صورت داوطلبانه به او مراجعه کند، رایگان ترک دهد. او در این دو سال ۵۰ نفر از ترک داده است.

کیوارکد را اسکن کنید

